

Тема 2: Однос према новим зеленим просторима у ПЛАНИРАЊУ, ПРОЈЕКТОВАЊУ и ИЗГРАДЊИ

1. Да ли је потребно дефинисати протокол података потребних за израду планске документације који се односе на планирање отворених и зелених простора и који су то неопходни подаци?

група 1 / ОЧУВАЊЕ	група 2 / ПРОЈЕКТОВАЊЕ, ПЛАНИРАЊЕ И ИЗГРАДЊА	група 3 / ОДРЖАВАЊЕ
<ul style="list-style-type: none"> ▪ да, потребно је, у зависности од типа простора ▪ ниво и садржај података зависи од нивоа планског акта (просторни план, ГУП, ДУП, урбанистички) ▪ управно тело јединице локалне самоуправе се мора консултовати за сваку одлуку о изради просторно – планске документације (Град Београд- ЈКП Зеленило) ▪ укључити и заштиту постојеће вегетације у оквиру планског документа ▪ увести термин „зелена инфраструктура“ ▪ условити обавезно резервисње простора за дрвореде и повезивање зеленила у целину (често инсталације заузму сав слободан простор) ▪ протокол података законски озваничити ▪ дефинисати као трајно решења ▪ да се зелене површине не третирају као неизграђено градско грађ земљиште, већ земљиште које има своју специфичну функцију, примарно у пружању еколошких услуга 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ потребан је јединствен протокол на нивоу државе ▪ подаци треба да обухватају шири контекст ▪ формирање катастра зелених површина ▪ преформулисати постојећа правила која се односе на растојања и однос инфраструктуре и стабала ▪ валоризација постојећег зеленог фонда ▪ потребно је увести протокол података и који треба да буде обавеза ▪ да, потребно је ▪ опис зеленог простора са еколошког, историјског, културног и социјалног аспекта ▪ доступност података надлежних институција за потребе израде планских докумената ▪ учешће Србијашума 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ потребно је дефинисати податке ▪ описати атрибуте постојећег зеленила ▪ дефинисати информациону основу за потребе израде планске документације у односу на ниво плана ▪ неопходан је катастар зеленила као информациона основа ▪ дефинисати метод валоризације вегетације и зелених простора

2. Да ли сматрате да треба унапредити постојеће методе вредновања зелених простора и на који начин?

група 1 / ОЧУВАЊЕ	група 2 / ПРОЈЕКТОВАЊЕ, ПЛАНИРАЊЕ И ИЗГРАДЊА	група 3 / ОДРЖАВАЊЕ
<ul style="list-style-type: none"> ▪ уважити и социјални аспект зелених простора и њихов утицај на локалну заједницу ▪ унапредити образовање ▪ обавеза евидентирања постојећих зелених површина као улазни податак ▪ унапредити постојеће методе валоризације зелених простора, очување постојеће вегетације и обавеза уклапања у планска и пројектантска решења ▪ укључити економску вредности дрвећа и вегетације уопште ▪ формула за валоризацију стабала са буде дефинисана законским актом ▪ укључивање експерата ▪ процена економског и еколошког значаја 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ вредновати (колорит, разноврсност, динамичност, утицај на шири контекст, одрживост) ▪ вредновање у односу на еколошки значај зеленог простора ▪ процена стабала по основу еколошког значаја ▪ сервис екосистема ▪ улога у борби против климатских промена ▪ контрола извршног вредновања ▪ (модел!!!) у циљу смањења субјективности ▪ потребна дефиниција зелене површине ▪ типизирати документа ▪ вредновати зел. површине према величини, према локацији и према еколошком фактору ▪ амбијенталне вредности увести као један од фактора вредновања ▪ потребна је свеобухватнија анализа приликом вредновања (микроклима, састав земљишта итд) ▪ увођење нових параметара (културноисторијске вредности) 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ потребно је унапредити ▪ унапредити садшњу методологију у складу са конкретним потребама ▪ одговорност у раду ▪ вредновање вегетације и према зонама ▪ применити методе које се користе у свету ▪ уврстити и процену стања земљишта ▪ вредност зелених површина изразити кроз економску вредност ▪ присуство ентомолошких и фитопатолошких обољења ▪ вредновати и екосистемске услуге које зеленило врши

3. Да ли треба унапредити законске инструменте заштите постојећих зелених простора у процесу планирања (у плановима, законима, правилницима итд...)?

група 1 / ОЧУВАЊЕ	група 2 / ПРОЈЕКТОВАЊЕ, ПЛАНИРАЊЕ И ИЗГРАДЊА	група 3 / ОДРЖАВАЊЕ
<ul style="list-style-type: none"> ▪ јачање институционалне сарадње ▪ увести новчане казне ▪ давање субвенције и погодности инвеститорима за подизање зелених површина као подстицај ▪ увођење стандарда и норми у ПА ▪ укључити обавезно и пејзажног архитекту у израду изваштаја о процени утицаја плана на животну средину ▪ систем заштите зеленила дефинисати према типу зеленила ▪ планирану зелену површину не треба да чини само травњак, већ и остале категорије зеленила у складу са просторним могућностима и наменом ▪ уважити еколошки значај зеленила као један од фактора значајних за заштиту ▪ треба унапредити кроз законску регулативу која је у припреми ▪ строжије казне за узурпирање и уништавање зелених површина ▪ бенефиције за инвеститоре који планирају веће зелене површине од минимално прописаних на својим грађевинским парцелама ▪ потребноје дефинисати минималну површину којом се може сматрати зелена површина ▪ забрана пренамене зелених површина осим у законом дозвољеним случајевима (нпр. као што је дефинисано Законом о шумама и пољопривредном земљишту) 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ закон треба да обавезује заштиту а план да споводи ▪ потребна је законска заштита на вишем нивоу од правилника 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ увођење подстицајних мера за одржавање зелених површина ▪ увођење казнене политике ▪ направити правилник по коме се дефинише и вреднује вредност зелене површине

4. Које су слабе тачке конекције законске и планске регулативе које се односе на зелене просторе?

група 1 / ОЧУВАЊЕ	група 2 / ПРОЈЕКТОВАЊЕ, ПЛАНИРАЊЕ И ИЗГРАДЊА	група 3 / ОДРЖАВАЊЕ
<ul style="list-style-type: none"> ▪ министарства морају да се укључе у праћење спровођења законске регулативе везане за њихов сектор у плановима ▪ комисија за сечу која наплаћује таксу треба да испрати да ли је извршена компензациона садња ▪ недостатак закона о зеленилу и невољна покривеност постојећим законима ▪ нема санкција за непоштовање закона у процесу планирања ▪ законска регулатива мора да се примењује безусловно без манипулације са подзаконским актима ▪ инвеститорски притисак на планере ▪ Закон о планирању и изградњи не третира подједнако објекте архитектуре и биотехничке објекте 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ није постигнута хармонизација закона, што доводи до конфликта различитих закона приликом њихове примене у плановима ▪ неадекватне дефиниције и појмови, неусклађена терминологија у законима (различито тумачење користи се као средство манипулације) 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ не примењују се сви закони равноправно када су у питању зелене површине (ЗПИ је доминантан) ▪ утицај интереса инвеститора ▪ зелени просотри се не сагледавају у ширем контексту ▪ непостојање употребне дозволе за зеленило ▪ недостатак адекватен законске регулативе и информационе основе ▪ недостатак хармонизације закона ▪ манипулација грађевинским дозволама

5. Које су могућности унапређења планирања зелених простора у контексту климатских промена (регулација температуре ваздуха, „flood water management“...)?

група 1 / ОЧУВАЊЕ	група 2 / ПРОЈЕКТОВАЊЕ, ПЛАНИРАЊЕ И ИЗГРАДЊА	група 3 / ОДРЖАВАЊЕ
<ul style="list-style-type: none"> ▪ неопходно повезивање мањих зелених површина у целину ▪ дефинисати однос порозних и непорозних површина ▪ одредити минимално потребан % зелених површина за сваки град у односу на његов положај у окружењу и доминантну привреду (повећано загађење, недостатак шума на ширем простору, неповољни климатски услови итд.) ▪ примена немачких метода (планови дефинишу потребну засену, начин поплочања..) ▪ увођење заливног система на зел. површинама ▪ планирати више површина под шумама ▪ озелењавање фасада ▪ дати предност аутохтоним врстама и врстама које су адаптивније на дате услове средине при планирању нових зелених површина ▪ зелени кровови ▪ дефинисати карактеристике вегетације у циљу веће отпорности на климатске промене ▪ каптирање и пречишћавање кишнице преко зелених кровова и њена употреба за заливање ▪ повезивање зелених површина и водотока (плаво-зелени коридори) 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ транспарентност у процесу планирања ▪ зелене површине у стратешкој процени утицаја трба да имају статус једног од индикатора стања животне средине ▪ шумњавање и подизање заштитних појасева, јачање система зелених површина ▪ награде за пројекте који иновативним решењима доприносе унапређењу животне средине ▪ укључити зелене површине као инструмент у управљању површинским водама ▪ спровођење акционих планова који се односе на климатске промене ▪ дефинисати све потребне релевантне учеснике у процесу планирања везно за климатске промене (зеленило, шумарство, водопривреда, итд..) 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ каптирање кишнице ▪ бенефит за таксе за кишну канализацију у случају када постоји кровни врт ▪ равномеран распоред зелених површина у циљу смањења ефекта „врелих острва“ ▪ постављање стратешких циљева и на локалном нивоу ▪ зонирање према угрожености од утицаја климатских промена ▪ дефинисање и увођење појма зелене инфраструктуре као климатске инфраструктуре у Закон о заштити животне средине

6. Са којим проблемима се најчешће срећете приликом израде свеске 9. која је саставни део елабората за добијање грађевинске дозволе?

група 1 / ОЧУВАЊЕ	група 2 / ПРОЈЕКТОВАЊЕ, ПЛАНИРАЊЕ И ИЗГРАДЊА	група 3 / ОДРЖАВАЊЕ
/	<ul style="list-style-type: none"> ▪ лош урбанистички пројекат ▪ лоше формулисани услови ▪ непостојање дефиниције објекта пејзажне архитектуре у Правилнику о садржини, начину и поступку израде и начин вршења контроле техничке документације према класи и намени објеката ▪ оспоравање делова пројекта који се оверавају лиценцом 373 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ неусаглашеност услова ▪ обавеза да се у свим случајевима прибаве услови ЈКП „Зеленило-Београд“ ▪ нису увек укључене све релевантне институције

7. Да ли треба ближе дефинисати поступак техничке контроле пројеката ПА (узимајући у обзир специфичности) и на који начин?

група 1 / ОЧУВАЊЕ	група 2 / ПРОЈЕКТОВАЊЕ, ПЛАНИРАЊЕ И ИЗГРАДЊА	група 3 / ОДРЖАВАЊЕ
/	<ul style="list-style-type: none"> ▪ увести протокол за техничку контролу на нивоу ПГД-а ▪ ПЗИ се у већини случајева разликује од ПГД-а ▪ увођење техничке контроле ПЗИ ▪ непотпуне подлоге - без детаљног снимка постојеће вегетације ▪ недовољно информација у ПГД 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ ближе дефинисати услове и већа усаглашеност са претходном документацијом ▪ треба да укључи и процену квалитета земљишта ▪ обавеза да контролу ПА пројеката врши стручно лице са лиценцом 373 ▪ консултација са стручњацима чији су пројекти саставни део пројеката ПА (грађевинци, електроинжењери, хидроинжењери, стручњаци за ерозију итд...)

8. Да ли треба и зелене површине у приватном власништву обухватити законском регулативом?

група 1 / ОЧУВАЊЕ	група 2 / ПРОЈЕКТОВАЊЕ, ПЛАНИРАЊЕ И ИЗГРАДЊА	група 3 / ОДРЖАВАЊЕ
/	<p>-да, у смислу обавезе одржавања</p> <p>-да, оне су саставни део мреже зел. површина</p> <p>-урадити катастар капиталних и вредних стабала и/или приватних зелених површина изузетне вредности</p> <p>-направити правилник на нивоу локалне самоуправе за уређење приватних парцела</p>	<p>-да</p> <p>-обавезно одржавање</p> <p>-направити обавезујући минимум озелењавања</p> <p>-да, највећа површина приватних објеката учествује у систему зеленила</p> <p>-да, тако што ће се зелене површине дефинисати као јавно природно добро</p> <p>-спречавање и уклањање без дозволе</p>

9. Да ли треба увести стандард, која је то најмања површина под зеленилом која се може третирати као зелена површина?

група 1 / ОБНОВА	група 2 / ПРОЈЕКТОВАЊЕ, ПЛАНИРАЊЕ И ИЗГРАДЊА	група 3 / ОДРЖАВАЊЕ
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ да, али је много важнији садржај те површине, позиција, значај са аспекта заштите природе и културног наслеђа ▪ стандард за величину зелене површине дефинисати у односу на зоне граде ▪ стандард за минималну величину зелене површине треба да износи 100m² у центру града ▪ у планирање увести стандард заминималну површину под зеленилом која се може третирати као зелена површина 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ да, у складу са локацијом зелене површине (зона) ▪ треба дефинисати појам зелене површине

10. Како ојачати институционалне везе: НАДЛЕЖНОСТ > СПРОВОЂЕЊЕ > КОНТРОЛА> САНКЦИЈЕ

група 1 / ОБНОВА	група 2 / ПРОЈЕКТОВАЊЕ, ПЛАНИРАЊЕ И ИЗГРАДЊА	група 3 / ОДРЖАВАЊЕ
/	<ul style="list-style-type: none"> ▪ увести санкције на свим нивоима непоштовања закона ▪ увођењем градских пејзажних архитеката у јединице локалне управе који ће бити у извршној власти и моћи да утичу на контролу спровођења закона и планова у везаних за ПА ▪ већа комуникација ▪ формулисањем заједничког интереса ▪ увести у наш закон појам „узбуњивача“ који већ постоји у неким пр законима ▪ јасна процедура техничке контроле ▪ лобирање ▪ доступност информација 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ законом